

for Holst. Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har udtalt, men der stod „Os Ret og Ingen Uret“ (Hør! Hør! Tscherning: Det var vort Banner!). Jeg haaber, at det ogsaa fremdeles skal og vil blive de Herrers Banner „Ret for os Alle“, men saa skal man heller ikke sige, at Andre alene varetage deres særlige Interesser eller følge de Livsideer, de indsfuge med Modersmælken; thi disse Sideer ville modtage deres Rectification ved Bevidstheden om, hvad der er Ret. Man maa ikke udsandre visse Folk og sige, at de staae udenfor Mennekenaturen, thi ogsaa de ville fastholde Retten som deres Symbol, heller ikke de gaae, om de end ere de Faa, alene efter særlige Interesser, og udsunderer man saaledes Enkelte, saa handler man, idetmindste efter min Mening, ikke consequent (Tscherning: Saa skulde man have blevet ved Collegierne!). Det var maaskee muligt, at man vendte tilbage til Collegierne, hvis det Raad, den ærede Rigsdagsmand giver om at sige Nei, fandt den største Samstemning.

En æret Rigsdagsmand, som meente, at der ikke kunde være Tale om Forandring i den nu bestaaende Valglov, har undret sig over, at man har sagt, at en saadan Forandring skulde fremgaae af Lidsaanden, at denne kunde betegnes som uimodstaaelig, da den dog endnu ikke havde seiret, idetmindste ikke i England og Frankrig, hvorfra vi hente den (iøvrigt hentes Lidsaanden vistnok ikke som en anden Vare), men ikke fra Tydskland. — Hvad jeg tillod mig at oplæse før, godtgjør imidlertid, at Lidsaanden dengang, nemlig i Januar 1852, er kommen til os fra Tydskland, og har alt da seiret, thi i det Actstykke betræffende det tydske Forbunds Intervention i Holsteen foreligger netop den bestemte Udtalelse, at Danmarks Riges Valglov ikke maa indføres i Hertugdømmerne, og Enhver, der har fulgt disse Forhandlinger, maatte vide dette. Men, mine Herrer! naar man nu her taler om, hvorvidt det foreliggende Udkast opfylder Fordringerne i Adressen — og det bliver dog det Hovedpunct, hvortil vi maae vende tilbage — om en constitutionel Forfatning, navnlig med Tillægsordet en sand og

virkelig og overensstemmende med den Grundvold, paa hvilken den nuværende danske Grundlov er dannet, have vi jo hørt megen Tale om, hvad der er constitutionelt og hvad der ikke er det, og jeg vil indrømme, at det er meget vanskeligt at sige noget Bestemt i saa Henseende. Nogle Medlemmer favne væsentlige Bestanddele, som de troe maae berøve Forfatningen den fulde Fylde, men desuagtet sige de: vi nægte ikke, at der er et constitutionelt Præg deri. At gaae ind herpaa vilde imidlertid føre mig meget for langt; men jeg tør dog ikke, som den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (G. Winther) tage fortrydeligt op, at Premierministeren sagde: det vilde være upaalideligt, ikke af Rigsdagen i Almindelighed, men af dem, der have vedtaget Adressen, hvis man nu kom med andre Fordringer. Det var imidlertid ikke efter min Opfatning dette, Ministeren udtalte, men han undersøgte tillige, hvad Følgen kunde blive, hvis man sagde Nei, og antydede, at der let vilde fremgaae en absolutistisk Forfatning af et saadant Nei, og dette kunde Ingen ville foretrække, der har stemt for Adressen. Imidlertid er det blevet sagt: „hellere en absolutistisk Forfatning, end den foreliggende Fællesforfatning!“ — Kan der end disputeres om, hvilken Fylde og hvilket Indhold man vil lægge i Ordet constitutionel, da er der idetmindste ingen Tvivl, troer jeg, om Betydningen af følgende Ord i Adressen, „at vi holde os forstikkede om, at vi ikke kunne føres tilbage til den politiske Stilling, der gjennem en sørgelig Erfaring har vist sig saa lidet skiftet til at stikke Kronen mod Ryskelsers, og hvilken denne Stilling var, behøver ikke nærmere at udvikles.“ Hvis der af Udkastets Forkastelse maatte fremgaae en absolutistisk Regjeringsform, da havde vi, der stemte for Adressen, ikke fuldt opfyldt det givne Tilfagn, naar de, idet det stod klart for dem, at dette vilde komme, alligevel nu vilde unddrage sig fra det Ja, som de dog ved Adressen allerede betingelsesviis have givet (Tscherning: Nei, det er dem, der ikke have holdt Adressen, der bære Skylden!). Der stod kun i Adressen, at det skulde være en constitutionel Forfatning, en sand repræsentativ Forfatning (Tscherning: